

Hrvatska udruga roditelja aktivista
Vrbani 17
10000 Zagreb

Ministarstvo zdravstva
n/r: prim. Vera Katalinić Janković, dr. med.
Ksaverska cesta 200a
10000 Zagreb

Zagreb, 17. prosinca, 2019.

Predmet: Odluka o osnivanju Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Pravilnika o izmjeni Pravilnika o načinu provođenja imunizacije, seroprofilakse, kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti te osobama koje se moraju podvrgnuti toj obavezi

Poštovana,

nastavno na Odluku ministra zdravstva o osnivanju Radne skupine za izradu Nacrta prijedloga Pravilnika o izmjeni Pravilnika o načinu provođenja imunizacije, seroprofilakse, kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti te osobama koje se moraju podvrgnuti toj obavezi (klasa: 011-02/19-01/675; ur.broj: 534 -02-3-2/5-19-2, od dana 3. listopada 2019), obraćamo Vam se kako bismo ukazali na kompleksnost konkretnih poteškoća u sustavu obaveznog cijepljenja koje rezultiraju ugrozom zdravlja pojedine djece te javnog zdravlja općenito, a s ciljem njihovog otklona.

Hrvatska udruga roditelja aktivista (HURA) se zalaže za promicanje, očuvanje i zaštitu prava djece i roditelja s naglaskom na pravo na zdrav život i pravo na zdravstvenu zaštitu te poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda s naglaskom na pravo osobnosti. Jedina smo Udruga koja se vrlo pro aktivno bavi tematikom cijepljenja što je rezultiralo da tijekom svoga djelovanja prikupimo vrijedna saznanja o brojnim praktičnim, etičkim, znanstveno-medicinskim i pravnim problemima u samom provođenju Programa obaveznog cijepljenja. Rad HURA-e usmjeren je na usklađivanje cijepne prakse s pozitivnim propisima kojima je cijepljenje regulirano, tj. njegovog poboljšanja u smislu realizacije najviših sigurnosnih standarda radi što efikasnijeg reduciranja nastupa nuspojava cijepljenja koje mogu rezultirati nepoželjnim sporednim pojavama (smrt, trajno oštećenje), prethodno ZDRAVOG djeteta.

Ovdje zadržavamo fokus na zdravom djetetu čije zdravlje želimo sačuvati i zaštititi, a nikako ugroziti, tj. narušiti i /ili pogoršati.

Izdvajamo najvažnije:

1. Grubo i sustavno krši se institut **informiranog pristanka, tj. pravo na suodlučivanje zagarantirano pravnim izvorima koji su po svojoj pravnoj snazi iznad zakona i drugih podzakonskih akata**. Navedeno rezultira izrazitom pravnom nesigurnosti i vodi pojavi protuživotnih i protuprirodnih situacija koje se odražavaju na cjepkanje struktura nuklearne obitelji kao stupa društva. Svako dijete ima pravo na zdrav život i najviši stupanj dostupne zdravstvene zaštite i pravo i obveza njegovog roditelja je da mu isto osigura.
2. **Ne postoji praksa nadzora nad provedbom članka 145. Zakona o lijekovima** kojim je za zdravstvene radnike propisana obaveza prijave svih sumnji na nuspojave lijekova/cjepiva. Liječnici koji provode Program obavezne imunizacije nisu u dovoljnoj mjeri osviješteni o ovoj zakonskoj obavezi. Roditelji se štoviše čak i prečesto nalaze u situacijama da im liječnik koji je proveo cijepljenje negira nuspojavu deklariranu u Uputi o lijeku za pojedino cjepivo, te posljedično inzistira na cijepljenju djeteta koje je imalo prethodnu reakciju na cjepivo i riskira pored narušenja djetetovog zdravlja cijepljenjem, njegovo pogoršanje zdravlja što je neodrživo kako s pravnog tako i s medicinskog i bioetičkog aspekta.
3. Cjepiva se prečesto uvoze **tzv. interventnim uvozom**, a bez regulatornog okvira. Naime, **Pravilnik** o davanju suglasnosti za izvanredno unošenje ili uvoz lijekova od 2014. godine još uvijek nije stupio na snagu. Ovakvim, usudili bi se reći, nelegitimnim i neodgovornim ponašanjem otvoren je manevarski prostor za pogodovanje proizvođačima cjepiva pri njihovom monopolističkom stavu i uvjetovanju uvoza određenog/-ih cjepiva, koju ustaljenu praksu predstavnici struke ne skrivaju. Navedeno za posljedicu, između ostalog, ima rušenje najviših standarda kvalitete i sigurnosti cjepiva.
4. Obzirom da su cjepiva zakonom definirana kao lijekovi morala bi prolaziti istu proceduru za stavljanje u promet kao lijekovi. Međutim, za cjepiva se ne provode:
 - dvostruko slijepe placebo studije (ako ih ima neadekvatna metodologija: placebo neadekvatan, testiraju se samo zdrava djeca, prekratko praćenje),

- farmakokinetička istraživanja (grana farmakologije koja se bavi onim što organizam čini s lijekom, proučava kretanje lijeka u, kroz i iz organizma; analizira tijek apsorpcije, biološku valjanost, distribuciju, metabolizam i ekskreciju)

– te nisu istražena na čitav niz oštećenja: mutagenost, karcinogenost i teratogenost;

Proizvod je neispravan kad ne pruža sigurnost koju osoba ima pravo očekivati s obzirom na sve okolnosti, osobito predstavljanje tog proizvoda, uporabu proizvoda, način na koji bi bilo razumno očekivati da bi se proizvod mogao upotrebljavati i vrijeme kada je stavljen na tržište (čl. 6. st. 1. Direktive 85/374). Ocjenu valja izvršiti uzimajući u obzir legitimna očekivanja šire javnosti. Analogno, korisnici cjepiva imaju pravo očekivati ispravnost cjepiva iz razloga što nije etički, nametanjem cijepjenja, prihvatiti trajno oštećenje ili smrt jedne osobe, kako bi se navodno zaštitila druga osoba. Štiteći najbolji interes svakog pojedinca društva, štitimo interes cjelokupnog društva.

5. Svjedočanstva roditelja koji se obraćaju Udruzi jedan su u nizu dokaza da cijepljenje nužno ne znači zdravlje. Ona također i eklatantno potvrđuju lošu cijepnu praksu koja uvelike odstupa od regulatornog okvira, a time i propisanih, najviših sigurnosnih standarda za svakog pojedinca. Navedeno se poglavito odnosi na već iznad spomenutu učestalu praksu **inzistiranja na cijepjenju djece unatoč kontraindikacijama** (prethodnim reakcijama na cjepivo), a što je u suprotnosti s važećim propisima i povlači zakonsku odgovornost odgovornih osoba. Svjedočanstva roditelja dostupna su na linku <https://cijepjenje.info/wp-content/uploads/2019/04/Svjedocanstva-roditelja-0-nuspojagama-cijepjenja.pdf>

Naglašavamo kako upravo velika nepravda i količina generiranih problema u provedbi Programa obaveznog cijepjenja **proizlazi iz same zakonske obaveze kojom se uvelike grubo i sustavno krše ljudska prava i temeljne slobode**. Osim toga narušava se meritorna komunikacija i mogućnost partnerskog odnosa između liječnika i roditelja koja bi trebala služiti najboljem interesu i dobrobiti djece. Naime, cijepljenjem po *sili zakona* se liječnike u segmentu provedbe imunizacije pretvara u službenike koji su pod pritiskom izvršavanja obaveze cijepjenja čime se njihova profesionalna kompetentnost, a posljedično i medicinski autoritet urušava ili čak u potpunosti obezvrjeđuje. Zbog navedenog pritiska se mogućnost pravovremene i otvorene komunikacije liječnika s roditeljem kojom bi se otklonile eventualne sumnje roditelja svodi na minimum. Smatramo i da se svakodnevni rad liječnika dodatno komplicira i činjenicom da je za upis u predškolske odgojno-obrazovne ustanove jedan od preduvjeta i cijepljenje prema kalendaru cijepjenja, a opet iz administrativnih razloga

(izdavanje potvrde o sistematskom pregledu koja mora sadržavati podatke o cijepljenom statusu) koji su, prema našem iskustvu, vrlo učestali izvor konflikata roditelja s liječnicima i obrnuto zbog toga što liječnicima radne uvjete izjednačuju s nemogućim, a roditeljima ograničavaju njihova prava i obveze zaštite najboljeg interesa i dobrobiti vlastitog djeteta.

Stoga Vas informiramo o stavovima nekih od **najistaknutijih stručnjaka** u području imunizacije u Hrvatskoj **koji smatraju kako ukidanje obaveze cijepljenja u Hrvatskoj ne bi dovelo do pogoršanja trenutnog stanja procijepljenosti, štoviše da je sama obaveza čak i kontraproduktivna:**

Dr. Kaić: "Treba ukinuti obavezu cijepljenja, samo daje maha antivakcinalnom pokretu." (izvor: <http://hr.n1info.com/Vijesti/a398042/Kaic-Treba-ukinuti-obavezu-cijepljenja-samo-daje-maha-antivakcinalnom-pokretu.html>)

Prof. dr. Tešović: "Ukidanje obaveze cijepljenja ne bi narušilo situaciju u našem sustavu." (izvor: Dnevnik NovaTV, 8. lipnja 2019.).

Dodatno, praćenjem najnovijih europskih trendova uočeno je i kako obavezno cijepljenje treba izbjegavati u svrhu očuvanja visoke procijepljenosti i povratka povjerenja građana u sustav imunizacijskih programa: *„Mandatory vaccination should be avoided. This policy option is rising in prominence with every outbreak of measles in Europe, but evidence for its effectiveness is inconclusive. There is a strong chance it could increase distrust in scientists, health care professionals and the government, and therefore feed anti-vax views. Mandatory vaccines also risk widening health inequalities especially if the unvaccinated children of poorer, less educated populations are prevented from attending school.“* (izvor: <https://www.politico.eu/article/health-care-2024-vaccine-safety-public-belief/>).

Dodatno, edukacija građana (roditelja) o prednostima i rizicima svakog pojedinog cjepiva ne smije imati alternativu.

Nastavno na sve navedeno evidentno je kako se izradom i stupanjem na snagu nacrtana Pravilnika o izmjeni Pravilnika o načinu provođenja imunizacije, seroprofilakse, kemoprofilakse protiv zaraznih bolesti te osobama koje se moraju podvrgnuti toj obavezi, ne mogu realno riješiti elementarni, vrlo konkretni problemi sustava imunizacije koji su stanje doveli do razine neprihvatljivog. U ovakvim okolnostima suvišno je mijenjati pozitivni Pravilnik, već je potrebno cijepnu praksu uskladiti s istim, a ne lošu praksu pravno osnaživati novim Pravilnikom na uštrb dobrobiti djeteta.

Stoga naglašavamo kako smatramo da bi se trend gubitka povjerenja u struku te cjeviva i sustav cijepljenja uvelike mogao ispraviti sustavnim **otklanjanjem navedenih propusta u samom sustavu cijepljenja, zdravstvenom edukacijom građana te provođenjem cijepljenja u formi preporuke uz afirmaciju ljudskih prava i temeljnih sloboda**, a ne u formi obaveze uz zastrašivanje represivnim mjerama. Takav koncept imao bi višestruke povoljne učinke jer bi se njime prvenstveno uvelike rasteretili liječnici koji provode imunizaciju što bi u konačnici dovelo do poboljšanja zdravstvene usluge i odnosa s roditeljima te posljedičnog povratka povjerenja u stručno mišljenje kao i podizanje razine kvalitete i sigurnosti cjeviva na tržištu.

Ljubazno molimo za odgovor i stojimo na raspolaganju za suradnju u cilju zaštite prava i interesa djeteta.

Srdačan pozdrav,

Predsjednica HURA-e
dr. sc. Alma Demirović, dr. med.

Dostaviti:

1. Ministar zdravstva, prof. dr. sc. Milan Kujundžić, Ksaverska cesta 200a, 10000 Zagreb
2. Članovima Radne skupine ponaosob